आज़ादी का अमृत महोत्सव

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

महाराष्ट्र शासन

सांस्कृतिक कार्य विभाग

श्री. एकनाथ संभाजी शिंदे
मा. मुख्यमंत्री

श्री. देवेंद्र फडणवीस
मा. उपमुख्यमंत्री

श्री. सुधीर मुनगंटीवार
मा. मंत्री सांस्कृतिक कार्य

महासाहित्य

महाराष्ट्र राज्य हिंदी साहित्य अकादमी मुंबई

एवं

नूतन मराठा महाविद्यालय, जळगाव

ज. जि.म.वि.प्र सह.समाज का श्री. एस.एस.पाटील कला श्री.भाऊसाहेब टी.टी. सालुंखे वाणिज्य एवं श्री. जी.आर पंडित विज्ञान [नूतन मराठा]महाविद्यालय जलगाँव ४२५००१ [महाराष्ट्र] के संयुक्त तत्वावधान में दो दिवसीय राष्ट्रीय हिंदी व मराठी संगोष्ठी

"नवोन्मेषी हिन्दी साहित्य के विविध आयाम"

"मराठी साहित्यातील नवीन प्रवाह"

संरक्षक

डॉ. शीतला प्रसाद दुबे
कार्याध्यक्ष , महाराष्ट्र राज्य हिंदी साहित्य अकादमी , मुंबई [महाराष्ट्र]

डॉ. जोगेंद्र सिंग बिसेन
प्र. कुलगुरु ,नांदेड विद्यापीठ

मा. निलेशजी भोईटे
सचिव , ज. जि.म.वि.प्र सह.समाज जळगाव

डॉ. सुनील कुलकर्णी
सदस्य ,महाराष्ट्र राज्य हिंदी अकादमी , मुंबई [महाराष्ट्र]

डॉ. पुरुषोत्तम पाटील
सदस्य ,महाराष्ट्र राज्य हिंदी अकादमी ,मुंबई [महाराष्ट्र]

मुख्य संयोजक

प्रा. डॉ. एल. पी. देशमुख
प्रधानाचार्य
नूतन मराठा महाविद्यालय, जलगांव

संयोजक

डॉ. राहुल संदानशिव
(हिंदी विभाग प्रमुख)

श्री.सचिन निंबाळकर
सहसंचालक, तथा सचिव महाराष्ट्र राज्य हिंदी अकादमी , मुंबई [महाराष्ट्र]

प्रा. ललिता हिंगोणेकर
(मराठी विभाग प्रमुख)

दि.२८ मार्च २०२३ से २९ मार्च २०२३

स्थान:- नूतन मराठा महाविद्यालय जलगाँव

मार्गदर्शक
मान. श्री सुरेश माहेश्वरी
मान. श्री मधु खराटे
मान.अविनाश अहिरे
मान. डॉ. शिरीष पाटील

संगोष्ठी सलाहकार
डॉ.सुधा खराटे
डॉ. संजय शर्मा
डॉ. जिजाबराव पाटील
डॉ महेंद्र कुमार वाढे
डॉ. विजय प्रकाश शर्मा
डॉ. संजीव कुमार सोनवणे
डॉ. मिलिंद बागुल
डॉ. सत्यजित साळवे

समन्वय समिति
डॉ. एम्. एस. पाटील
डॉ. के. बी. पाटील
डॉ .एन. जे. पाटील
प्रा राजेंद्र देशमुख

आयोजन समिति
डॉ अविनाश बड़गुजर
डॉ .डी. आर चव्हाण
डॉ सतीश पडलवार
डॉ इंदिरा पाटील
डॉ आफाक शेख
डॉ जयश्री सोनटक्के
प्रा भागवत पाटील
प्रा विजय लोहार

प्रस्तुत संगोष्ठी के लिए निम्लिखित विषयों पर आलेख सादर आमंत्रित है।

- नवोन्मेषी हिंदी के विविध आयाम
- नवोन्मेषी हिंदी का विकास -[स्वतंत्रता पूर्व हिंदी संस्थाओं का योगदान ,हिंदी प्रचार करनेवाले व्यक्तियों का योगदान
- स्वतंत्रता के बाद की नवोन्मेशी हिंदी [संविधान में राजभाषा के रूप में हिंदी का स्वीकार ,सरकारी कार्यालयों में हिंदी का प्रयोग ,कार्यालयीन अनुवाद ,कम्प्यूटर और हिंदी ,मिडिया में हिंदी]
- नवोन्मेशी हिंदी और साहित्य [हिंदी कविता के विविध वाद ,छायावाद , प्रगतिवाद प्रयोगवाद नव कविता आदि
- नवोन्मेशी हिंदी आलोचना [आलोचना का महत्त्व ,आलोचना का स्वरूप ,आलोचक के गुण ,नई आलोचना ,विधा केंद्रित आलोचना जैसे नाट्य आलोचना ,कथा आलोचना ,काव्य आलोचना,व्यंग्य आलोचना आदि।
- विमर्श केंद्रित आलोचना जैसे दलित विमर्श ,स्त्री विमर्श ,किन्नर विमर्श , विकलां विमर्श ,विकलांग किन्नर ,किसान विमर्श आदि।

प्रस्तुत चर्चासत्रासाठी मराठी विषयासाठी पुढीलप्रमाणे संशोधन साहित्य मागवण्यात येत आहे:

- मराठी साहित्यातील विविध प्रवाह
- स्वातंत्र्योतर कालखंडातील साहित्य प्रवाह.
- विडंबन कविता.
- दलित साहित्य प्रवाह.
- ग्रामीण साहित्य प्रवाह.
- स्त्रीवादी साहित्य प्रवाह.
- मुस्लिम मराठी साहित्य प्रवाह.
- आदिवासी साहित्य प्रवाह.
- ख्रिश्चन मराठी साहित्य प्रवाह.
- महानगरीय मराठी साहित्य प्रवाह.

पंजीकरण/ नोंदणी लिंक
https://forms.gle/xuitm47D8ZkDH5fDA

पंजीकरण शुल्क
अध्यापक – 500/-
शोधछात्र – 300/-

कृतिदेव फ़ॉन्ट १० वर्ड फाइल में ई - मेल - deptofhidinmc@gmail.com के माध्यम से आमंत्रित है। जिसका प्रकाशन आई. एस. बि.एन सहित किया जाएगा। आलेख की न्यूनतम शब्द संख्या दो हजार तथा आलेख का सारांश तीनसौ शब्दों में होना चाहिए। आलेख भेजने की अंतिम तिथि २५ मार्च २०२३ तक रहेगी।

मराठी साहित्य मंगल १० एमएस वर्ड फाइल मध्ये ई-मेल - marathidep.nmcollege@gmail.com वर पाठवा. आलेले साहित्य/शोधनिबंध आय एस बी एन शोधपत्रिकेत प्रकाशित केले जातील. शोधनिबंध पाठवण्याची शेवटची तारीख २५ मार्च २०२३ आहे. (शोधनिबंधाचा सारांश व संपूर्ण शोधनिबंध पाठवावा)

टिप - १] जलगांव पहुँचने की तिथि ,समय एवं निवास व्यवस्था के हेतु पहले से सूचित करना आवश्यक। २] निवास व्यवस्था के लिए अतिरिक्त शुल्क देना होगा।

अधिक जानकारी के लिए संपर्क –

डॉ. राहुल संदानशिव (हिन्दी विभाग)- ९०४९५१००१९ / ९३२५४४७९९७
प्रा. ललिता हिंगोणेकर (मराठी विभाग) – ९४०४४३७२५८
सहा. प्रा. माधव सावळे – ९६५७५३३१४३
सहा. प्रा. सुनील पाटील - ८४५९००४५८७
सहा प्रा. राकेश गोरसे - ८४५९३७१२०९

Name of Bank: Bank of Maharashtra,
Branch: Jalgaon Road, Jilha Peth, Jalgaon
A/C No.:- **60203527734**
MICR Code:- **425014002**
IFSC:- **MAHB0000527**
Attach/Upload the copy of Bank/ Payphone transaction copy of registration fee in Google form.

Scan this QR to pay online

दोन दिवसीय मराठी आणि हिंदी राष्ट्रीय परिषद अहवाल

महाराष्ट्र राज्य हिंदी साहित्य अकादमी मुंबई आणि ज.जि.म.सह.समाज संचालित श्री. एस.एस.पाटिल कला ,भाऊसाहेब टी.टी.सालुंखे वाणिज्य व श्री.जी. आर.पंडित विज्ञानं महाविद्यालय [नूतन मराठा] जळगावच्या संयुक्त विद्यमाने दि.२८ मार्च २०२३ ते २९ मार्च २०२३ या दोन दिवसीय मराठी आणि हिंदी राष्ट्रीय परिषदेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर परिषदेसाठी “मराठी साहित्यातील नवे प्रवाह” तसेच हिंदीत 'नवोन्मेषी हिंदी साहित्य के विविध आयाम या विषयावर संशोधन निबंध मागविण्यात आले होते.

महाराष्ट्र गीताने दि.२८ मार्च २०२३ मंगळवार रोजी सकाळी १० वाजता परिषदेचे उद्घाटन मा.श्री. नीलेश जी भोईटे यांच्या अध्यक्षतेखाली मा.डॉ.जोगेंद्र सिहं बिसेन प्र.कुलपति स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाड़ा विश्वविद्यालय यांच्या हस्ते करण्यात आले. आपल्या बीजभाषणात डॉ.बिसेन यांनी मराठी आणि हिंदी साहित्यावर आपले विचार व्यक्त करताना सांगितले की, समाजाचा प्रश्न खऱ्या अर्थाने साहित्यातूनच उपस्थित होतो आणि त्यावर उत्तरे देखील साहित्याच्या माध्यमातूनच शोधली जातात. साहित्याचे नवनवीन प्रवाह जेवढे समृद्ध होतील तीतकाच प्रचंड प्रमाणात मानव समाजाची निर्मिती होईल असंही ते म्हणाले. उद्घाटन समारंभाला प्रमुख अतिथी म्हणून डॉ. सुनील कुलकर्णी सदस्य महाराष्ट्र हिंदी साहित्य अकादमी मुंबई ,डॉ. पुरुषोत्तम पाटिल सदस्य महाराष्ट्र हिंदी साहित्य अकादमी मुंबई , श्री.राजेंद्र नन्नवरे (राज्यपाल नियुक्त सिनेट सदस्य, क.ब.चौ. उ.म. वि.जळगांव) सिनेट सदस्य श्री नितिन झाल्टे, अमोल पाटिल ,प्राचार्य संजय सुराणा ,दिलीप रामु पाटिल ,दीपक पाटिल तसेच मुख्य आयोजक प्राचार्य डॉ.एल.पी.देशमुख , आयोजक मराठी विभाग प्रमुख प्रा ललिता हिंगोणेकर आयोजक डॉ. राहुल संदानशिव [हिंदी विभाग] उपस्थित होते. अध्यक्षीय भाषण झाल्यानंतर डॉ. राहुल संदानशिव आभार व्यक्त केले

उद्घाटन समारंभाचे प्रमुख अतिथि डॉ जोगेंद्र सिंह बिसेन यांचा सम्मान करतांना प्राचार्य डॉ.एल. पी. देशमुख.

१२.३० से १.३० पर्यंत भोजन अवकाश तर भोजनानंतर प्रथम सत्र १.३० ते ३.०० वाजेपर्यंत संपन्न झाले. प्रथम सत्राचे व्याख्याते डॉ. फुला बागुल तसेच अध्यक्ष्य म्हणून मराठीतील साहित्यिक कवी डॉ. मिलिंद बागुल उपस्थित होते. प्रथम सत्रात ' मराठी साहित्यातील नविन प्रवाह ' या विषयावर सहभागी संशोधकांनी शोधनिबंधाचे वाचन केले. व्याख्याते फुला बागुल यांनी मराठी साहित्याची परंपरा सांगताना मराठी साहित्याचे नविन प्रवाह उदा दलित साहित्य ,स्त्रीवादी साहित्य,आदिवासी साहित्य ,पर्यावरण मूलक साहित्य अशा एकुणच सगळ्या प्रवाहांचा आढावा घेतला। आपल्या अध्यक्षीय मनोगतात डॉ. मिलिंद बागुल यांनी मराठी दलित साहित्याचे प्रेरणास्त्रोत डॉ. भीमराव आंबेडकर असल्याचे सांगितले.त्यांच्याकडूनच प्रेरणा घेऊन मराठी साहित्यात विद्रोही साहित्याचे आगमन झाले असंही ते म्हणाले. सत्राच्या शेवटी प्रा रत्नाकर कोळी यांनी आभार मानले

चर्चासत्रात संबोधित करताना सहभागी डॉ. फुला बागुल, तसेच व्यासपीठावर उपस्थित अध्यक्ष डॉ. मिलिंद बागुल.

दुपारी ३.०० से ४.३० वाजता द्वितीय सत्राचे आयोजन केले होते यात व्याख्याते म्हणून प्रताप महाविद्यालय अमळनअंमळनेरचे डॉ.शशिकांत सोनवणे उपस्थित होते. त्यांनी 'नवोन्मेषी हिंदी साहित्य या विषयावर चर्चा केली. त्यांनी आपले विचार व्यक्त करताना सांगितले की हिंदी साहित्य आता पीड़ित लोकांचा आवाज की आवाज बुलंद करण्यासाठी सरसावले आहे आणि त्याचाच परिणाम म्हणून हिंदी साहित्यात दिव्यांग साहित्य प्रवाह, तृतीयपंथी साहित्य प्रवाह असे नवनवीन साहित्य प्रवाहाचे आगमन झाले.आता शेतकरी प्रवाह बेरोजगार प्रवाहसुद्धा हिंदी साहित्यात येत आहेत.या सत्राचे अध्यक्ष डॉ. विजय शर्मा होते. आभार प्रा सुनील पाटिल यांनी व्यक्त केले.

चर्चासत्रात मनोगत व्यक्त करताना डॉ. योगिता पाटील

दि.२९ मार्च २०२३ बुधवार सकाळी ९.०० ते ११.०० या वेळेत तृत्तीय सत्राचे आयोजन केले होते. या सत्राचा मुख्य विषय 'मराठी स्त्रीवादी साहित्य' असा होता. व्याख्याते म्हणून डॉ. योगिता पाटिल [धुळे] उपस्थित होत्या त्यांनी स्त्रीवादासोबतच पुरुषवादावर अभ्यासपूर्ण विवेचन केले. सत्र दरम्यान शोधनिबंधाचे वाचन करण्यात आले. या सत्राचे अध्यक्ष म्हणून डॉ. संदीप माळी उपस्थित होते. त्यांनी स्त्रीवादी साहित्य आणि स्त्रीवादी जाणिवा या विषयावर साधक बाधक चर्चा घडवून आणली.आभार प्रा राकेश गोरसे यांनी व्यक्त केले.

तृतीय सत्रात संशोधन पेपर वाचन करताना सहभागी संशोधक विद्यार्थी तसेच व्यसपीठावर उपस्थित व्याख्याते डॉ योगिता पाटिल **आणि अध्यक्ष डॉ संदीप माळी.**

११.०० ते १.०० वाजेपर्यंत चतुर्थ सत्राचे आयोजन केले. या सत्राचा मुख्य विषय ' हिंदी साहित्य के विविध आयाम' असा होता. या सत्राचे व्याख्याते डॉ. कल्पना पाटिल [अमळनेर] होते तर प्रा.सुनील पाटिल, प्रा.तेजस्विनी पाटिल ,प्रा. विजय लोहार डॉ.मनोज पाटिल यांनी शोधनिबंधाचे वाचन केले. अध्यक्ष म्हणून प्रा. अविनाश अहिरे [पारोला] उपस्थित होते तर आभार प्रा. गजाला शेख यांनी व्यक्त केले.

चतुर्थ **सत्रात शोधनिबंध वाचताना सहभागी संशोधक विद्यार्थीए** प्रतिभागी **तसेच व्यासपीठावर उपस्थित प्रा** अविनाश अहिरे **आणि मराठी विभाग प्रमुख प्रा ललिता हिंगोणेकर**

दुपारी १:०० ते २:०० वाजेपर्यंत भोजन अवकाश होता तर २:०० ते ३.३० पाचवे सत्राचे आयोजन करण्यात आले होते. यात खुले चर्चा सत्राचे आयोजन करण्यात आले होते.या सत्राचे अध्यक्ष म्हणून प्रसिद्ध हिंदी साहित्य समीक्षक डॉ. सुरेश माहेश्वरी उपस्थित होते.या सत्रात परिषदेशी संबंधित विविध विषयांवर सकारात्मक चर्चा झाली.

पाचवे सत्र - परिषदेशी संबंधित विविध विषयांवर खुले चर्चा सत्र दरम्यान उपस्थित मान्यवर आणि सहभागी संशोधक विद्यार्थी प्राध्यापक

३.३० ते ५: ३० पर्यंत सहावे सत्राचे आयोजन करण्यात आले होते हे समारोपीय सत्र होते. याला अध्यक्ष म्हणून नूतन मराठा महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एल.पी. देशमुख उपस्थित होते. यात सहभागी संशोधक विद्यार्थी प्राध्यापकांनी आपले मनोगत व्यक्त केले. आपल्या अध्यक्षीय मनोगतात प्राचार्य डॉ एल पी देशमुख यांनी दोन दिवसीय परिषदेतील झालेल्या साधक बाधक चर्चेवर आणि यशस्वीतेवर प्रकाश टाकला.। आभार मराठी विभाग प्रमुख प्रा.ललिता हिंगोनेकर यांनी व्यक्त केले.

दोन दिवसीय परिषदेच्या यशस्वीतेसाठी महाविद्यालयाचे सर्व शिक्षक ,शिक्षकेत्तर कर्मचारी आणि आयोजन समितिचे सर्व सदस्यांनी व विद्यार्थ्यांनी परिश्रम घेतले.

समारोपीय सत्रात डॉ.सुरेश माहेश्वरी **यांच्या हस्ते** प्रमाणपत्र **स्वीकारताना सहभागी संशोधक विद्यार्थी. सोबत प्राचार्य** डॉ.एल.पी.ददेशमुख ,डॉ. राहुल संदानशिव ,प्रा ललिता हिंगोनेकर

साहित्याच्या नव्या प्रवाहांनी माणूस जोडला पाहिजे

डॉ. मिलिंद बागूल : राष्ट्रीय हिंदी, मराठी चर्चासत्र

▸ **सकाळ वृत्तसेवा**

जळगाव : नूतन मराठा महाविद्यालयात बोलताना डॉ. मिलिंद बागूल. शेजारी मान्यवर.

जळगाव, ता. २९ : मराठी साहित्यात येणाऱ्या नवनवीन प्रवाहातून साहित्याची आणि साहित्यिकाची होत जाणारी ओळख महत्त्वाची नसून तळागाळातल्या सामान्य माणसाच्या वंचितांची दुःख, वेदना मांडत असताना, त्यांना जीवन जगण्यासाठीची आश्वस्थता येण्यासाठी साहित्यिकांनी, साहित्याच्या सर्व प्रवाहांनी माणूस जोडण्याचे काम सद्यस्थितीत करण्याची आवश्यकता आहे, असे मत डॉ. मिलिंद बागूल यांनी व्यक्त केले.

महाराष्ट्र राज्य हिंदी साहित्य अकादमी (मुंबई) व नूतन मराठा महाविद्यालयातर्फे दोनदिवसीय राष्ट्रीय हिंदी व मराठी चर्चासत्रात 'मराठी साहित्यातील नवीन प्रवाह' या विषयावरील व्याख्यानाच्या अध्यक्षपदावरून ते बोलत होते. विचार मंचावर डॉ. राहुल संदानशिव, डॉ. आफाक शेख उपस्थित होते.

विषय प्रवर्तक प्रा. डॉ. फुला बागूल यांनी मराठी साहित्यात येणाऱ्या नवनवीन प्रवाहातून घडत जाणारे साहित्य खऱ्या अर्थाने सामाजिक भान जपण्यांबरोबर आलेल्या आव्हानांना तोंड देणारे असले पाहिजे. साहित्यात बोलीचा वापर आणि भूमिकानिष्ठ कविता, कविता भूमिकेसाठीच लिहिली पाहिजे. काहीतरी सोसल्याशिवाय कविता होऊ शकत नाही, असे मत व्यक्त केले.

सुरवातीस विभागप्रमुख प्रा. ललिता हिंगोणेकर यांनी अतिथींचे स्वागत केले. प्रा. अर्जुन पाटील यांनी सूत्रसंचालन केले. प्रा. रत्नाकर कोळी यांनी आभार मानले.

तिसऱ्या सत्रात हिंदी विभागाचे डॉ. शशिकांत सोनवणे यांनी दलित स्त्रीवादी, आदिवासी, तृतीयपंथी कृषी, दिव्यांग, अशा विवि समाजघटकांच्या साहित्य प्रवाहांची अभ्यासपूर्ण मांडणी केली. डॉ. विजय लोहार यांनी सांगितले, की जगातील काळ्याकुट्ट अंधकार पसरलेल्या काळात साहित्यातील नवे प्रवाह दिशादर्शक ठरणारे आहेत. सत्राचे डॉ. आफाक शेख यांनी सूत्रसंचालन केले. डॉ. राहुल संदानशिव, प्रा. सुनील पाटील यांनी आभार मानले. उपप्राचार्य राजेंद्र देशमुख, प्रा. डॉ. एम. एस. पाटील, प्रा. के. बी. पाटील, प्रा. इंदिरा पाटील आदी उपस्थित होते.

दैनिक लोकमत २९ मार्च २०२३

डॉ. बिसेन यांनी केले आवाहन

संस्कृती टिकवण्यासाठी प्राध्यापकांनी योगदान द्यावे

प्रतिनिधी | जळगाव

अलीकडे काही पाश्चात्त्य संस्कृती इथल्या कुटुंबसंस्थेवर घाला घालताना दिसत आहेत. अशा परिस्थितीतून बाहेर पडण्यासाठी व भारतीय संस्कृती टिकवण्यासाठी नवीन साहित्यिक आणि साहित्य प्रवाहांची भूमिका निर्णायक ठरणारी आहे. त्यासाठी प्राध्यापकांनीही योगदान दिले पाहिजे, असे आवाहन नांदेड येथील स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ येथील प्र-कुलगुरू डॉ. जोगेंद्रसिंह बिसेन यांनी केले.

महाराष्ट्र राज्य हिंदी अकॅडमी, मुंबई व नूतन मराठा महाविद्यालयातर्फे राष्ट्रीय हिंदी व मराठी परिषद झाली. या वेळी महाराष्ट्र राज्य हिंदी साहित्य अकॅडमी सदस्य डॉ. सुनील कुलकर्णी, डॉ. पुरुषोत्तम पाटील, कवयित्री बहिणाबाई चौधरी विद्यापीठाचे व्यवस्थापन परिषद सदस्य राजेंद्र नन्नवरे, अमोल पाटील, संस्थेचे संचालक महेंद्र भोइटे, प्राचार्य डॉ. एल. पी. देशमुख आदी उपस्थित होते. प्रास्ताविक प्रा. डॉ. अविनाश बडगुजर यांनी केले. डॉ. विजय लोहार यांनी अध्यक्षीय मनोगत केले.

यांनी मांडली आपली भूमिका : परिषदेत दुसऱ्या सत्रात प्रा. डॉ. फुला बागुल, डॉ. मिलिंद बागुल, तिसऱ्या सत्रात डॉ. शशिकांत सोनवणे यांनी आपली भूमिका मांडली.

दैनिक दिव्य मराठी २९ मार्च २०२३

दो दिवसीय हिंदी एवं मराठी राष्ट्रीय संगोष्ठी का अहवाल

महाराष्ट्र राज्य हिंदी साहित्य अकादमी मुंबई एवं ज.जि.म.सह.समाज संचालित श्री. एस.एस.पाटिल कला ,भाऊसाहेब टी.टी.सालुंखे वाणिज्य एवं श्री.जी. आर.पंडित विज्ञानं महाविद्यालय [नूतन मराठा] जलगांव के संयुक्त तत्वावधान में दि.२८ मार्च २०२३ से २९ मार्च के दिन दो दिवसीय हिंदी एवं मराठी राष्ट्रीय संगोष्ठी का आयोजन किया गया। प्रस्तुत संगोष्ठी के मुख्य विषय 'नवोन्मेषी हिंदी साहित्य के विविध आयाम और मराठी साहित्यातील नविन प्रवाह थे।

महाराष्ट्र गीत के साथ दि.२८ मार्च २०२३ मंगलवार के दिन सुबह संगोष्ठी का उद्घाटन मा.श्री. नीलेश जी भोईटे की अध्यक्षता में एवं मा.डॉ.जोगेंद्र सिहं बिसेन प्र.कुलपति स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाड़ा विश्वविद्यालय के करकमलो द्वारा किया गया। अपने बीज भाषण में डॉ.बिसेन जी ने मराठी एवं हिंदी साहित्य पर अपने विचार रखते हुए कहा की सही अर्थ में साहित्य ही समाज का मार्गदर्शन करता है। साहित्य की नविन विधाएँ जीतनी समृद्ध होगी, उतना ही स्वस्थ समाज का निर्माण होगा। उद्घाटन समारोह के लिए प्रमुख अतिथि के रूप में डॉ. सुनील कुलकर्णी सदस्य महाराष्ट्र हिंदी साहित्य अकादमी मुंबई ,डॉ. पुरुषोत्तम पाटिल सदस्य महाराष्ट्र हिंदी साहित्य अकादमी मुंबई , श्री.राजेंद्र नन्नवरे [राजयपाल नियुक्त]प्रबंधन परिषद् सदस्य, क.ब.चौ. उ.म. वि.जलगावं ,प्रबंध परिषद् के सदस्य सर्व श्री नितिन झाल्टे, अमोल पाटिल ,प्राचार्य संजय सुराणा ,दिलीप रामु पाटिल ,दीपक पाटिल तथा मुख्य संयोजक प्रथानाचार्य डॉ.एल.पी.देशमुख ,संयोजक डॉ. राहुल संदानशिव [हिंदी विभाग] संयोजक प्रा. ललिता हिंगोनेकर उपस्थित थे। अध्यक्षीय मंतव्य के बाद डॉ. राहुल संदानशिव आभार व्यक्त किए।

उद्घाटन समारोह में प्रमुख अतिथि डॉ जोगेंद्र सिंह बिसेन जी का सम्मान करते हुए प्रधानाचार्य डॉ.एल. पी. देशमुख

व्यक्त किए।१२.३० से १.३० तक भोजन अवकाश रहा भोजन के बाद प्रथम सत्र १.३० से ३.०० बजे के बिच हुआ। प्रथम सत्र के विषय प्रवर्तक थे डॉ. फुला बागुल ,एवं अध्यक्ष्य के रूप में मराठी साहित्यिक डॉ. मिलिंद बागुल उपस्थित थे। प्रथम सत्र में ' मराठी साहित्यातील नविन प्रवाह ' विषय पर प्रतिभागियों ने आलेख प्रस्तुत किए। विषय प्रवर्तक फुला बागुल ने मराठी साहित्य की परंपरा बताते हुए कहा की मराठी के नविन प्रवाह जैसे दलित साहित्य ,स्त्रीवादी साहित्य,आदिवासी साहित्य ,पर्यावरण मूलक साहित्य आदि के बारे में जानकारी दी। अपने अध्यक्षीय मंतव्य में डॉ. मिलिंद बागुल ने कहा की मराठी दलित साहित्य के प्रेरणास्त्रोत डॉ. भीमराव आंबेडकर रहे। उन्ही से प्रेरणा लेकर मराठी साहित्य में विद्रोही साहित्य का आगमन हुआ। सत्र के अंत में रत्नाकर कोली ने आभार

प्रथम सत्र में आलेख प्रस्तुत करते हुए प्रतिभागी एवं मंच पर सत्र अध्यक्ष डॉ. मिलिंद बागुल

दोपहर ३.०० से ४.३० बजे द्वितीय सत्र का आयोजन किया गया। इस सत्र के विषय प्रवर्तक प्रताप महाविद्यालय अमलनेर के डॉ.शशिकांत सोनवणे थे। उन्होंने 'नवोन्मेषी हिंदी साहित्य पर चर्चा की। अपने विचार रखते हुए उन्होंने कहा की हिंदी साहित्य अब पीड़ित एवं प्रताड़ित लोगों की आवाज बुलंद करने का काम कर रहा है। उसी का नतीजा है की हिंदी साहित्य में विकलांग विमर्श, किन्नर विमर्श का आगमन हुआ। अब किसान विमर्श और बेरोजगार विमर्श भी हिंदी साहित्य में दस्तक दे रहे है। प्रस्तुत सत्र के अध्यक्ष्य डॉ. विजय शर्मा थे। आभार प्रा सुनील पाटिल ने व्यक्त किए।

द्वितीय सत्र में विषय प्रवर्तन करते हुए डॉ.शशिकांत सोनवणे [सावन]

दि.२९ मार्च २०२३ बुधवार के दिन सुबह ९.०० से ११. ०० बजे तृतीय सत्र का आयोजन किया गया। इस सत्र का मुख्य विषय 'मराठी स्त्रीवादी साहित्य' था। विषय प्रवर्तन डॉ. योगिता पाटिल [धुले] ने किया। इस सत्र में विषय प्रवर्तन के बाद आलेख प्रस्तुत किए गए। इस सत्र की अध्यक्षता डॉ. संदीप माली ने की। आभार राकेश गोरसे ने व्यक्त किए।

तृतीय सत्र में आलेख प्रस्तुत करती प्रतिभागी मंच पर विषय प्रवर्तकडॉ योगिता पाटिल

११.०० से १.०० बजे तक चतुर्थ सत्र का आयोजन किया गया। इस सत्र का मुख्य विषय था ' हिंदी साहित्य के विविध आयाम इस सत्र के विषय प्रवर्तन डॉ. कल्पना पाटिल [अमलनेर] ने किया इस सत्र में प्रा.सुनील पाटिल, प्रा.तेजस्विनी पाटिल ,प्रा. विजय लोहार डॉ.मनोज पाटिल आदि ने आलेख प्रस्तुत किए। अध्यक्षता प्रा. अविनाश अहिरे [पारोला] ने की। आभार प्रा. गजाला शेख ने व्यक्त किए।

चतुर्थ सत्र में आलेख प्रस्तुत करते हुए प्रतिभागी मंच पर विषय प्रवर्तक प्रा अविनाश अहिरे

दोपहर १ से २ बजे भोजन अवकाश रहा। २ से ३.३० पंचम सत्र का आयोजन किया गया। यह खुला चर्चा सत्र था। इस सत्र की अध्यक्षता प्रसिद्ध हिंदी साहित्य समीक्षक डॉ. सुरेश माहेश्वरी जी ने की। इस सत्र में विविध विषयों पर सकारात्मक चर्चा की गई।

पंचम सत्र - विविध विषयों पर खुला चर्चा सत्र

३.३० से ३० तक षष्ठम सत्र का आयोजन किया गया यह समापन सत्र था। इसकी अध्यक्षता प्रधानचार्य डॉ. एल.पी. देशमुख जी ने की। प्रतिभगियोने अपने मनोगत व्यक्त करते हुए आयोजन की सफलता की तारीफ की। अपने अध्यक्षीय मंतव्य में देशमुख जी ने दो दिवसीय संगोष्ठी का अवलोकन करते हुए संघोष्ठी की उपलब्धियों पर चर्चा की।अंत में आभार प्रा.ललिता हिंगोनेकर ने व्यक्त किए।

संघोष्ठी की सफलता हेतु महाविद्यालय के सभी शिक्षक ,शिक्षकेत्तर कर्मचारी आयोजन समिति के सभी सदस्य एवं छात्रों ने परिश्रम किए।

समापन सत्र में डॉ.सुरेश माहेश्वरी के कर कमलो द्वारा प्रमाण स्वीकारते हुए प्रतिभागी साथ में प्रधानाचार्य डॉ.एल.पी.ददेशमुख ,डॉ. राहुल संदानशिव ,प्रा ललिता हिंगोनेकर

साहित्याच्या नव्या प्रवाहांनी माणूस जोडला पाहिजे

डॉ. मिलिंद बागूल : राष्ट्रीय हिंदी, मराठी चर्चासत्र

▸**सकाळ वृत्तसेवा**

जळगाव, ता. २९ : मराठी साहित्यात येणाऱ्या नवनवीन प्रवाहातून साहित्याची आणि साहित्यिकाची होत जाणारी ओळख महत्त्वाची नसून तळागाळातल्या सामान्य माणसाच्या वंचितांची दुःख, वेदना मांडत असताना, त्यांना जीवन जगण्यासाठीची आश्वस्थता येण्यासाठी साहित्यिकांनी, साहित्याच्या सर्व प्रवाहांनी माणूस जोडण्याचे काम सद्यस्थितीत करण्याची आवश्यकता आहे, असे मत डॉ. मिलिंद बागूल यांनी व्यक्त केले.

महाराष्ट्र राज्य हिंदी साहित्य अकादमी (मुंबई) व नूतन मराठा महाविद्यालयातर्फे दोनदिवसीय राष्ट्रीय हिंदी व मराठी चर्चासत्रात 'मराठी साहित्यातील नवीन प्रवाह' या विषयावरील व्याख्यानाच्या अध्यक्षपदावरून ते बोलत होते. विचार मंचावर डॉ. राहुल संदानशिव, डॉ. आफाक शेख उपस्थित होते.

विषय प्रवर्तक प्रा. डॉ. फुला बागूल यांनी मराठी साहित्यात येणाऱ्या नवनवीन प्रवाहातून घडत जाणारे साहित्य खऱ्या अर्थाने सामाजिक भान जपण्यांबरोबर आलेल्या आव्हानांना तोंड देणारे असले पाहिजे. साहित्यात बोलीचा वापर आणि भूमिकानिष्ठ कविता, कविता भूमिकेसाठीच लिहिली पाहिजे. काहीतरी सोसल्याशिवाय

जळगाव : नूतन मराठा महाविद्यालयात बोलताना डॉ. मिलिंद बागूल. शेजारी मान्यवर.

कविता होऊ शकत नाही, असे मत व्यक्त केले.

सुरवातीस विभागप्रमुख प्रा. ललिता हिंगोणेकर यांनी अतिथींचे स्वागत केले. प्रा. अर्जुन पाटील यांनी सूत्रसंचालन केले. प्रा. रत्नाकर कोळी यांनी आभार मानले.

तिसऱ्या सत्रात हिंदी विभागाचे डॉ. शशिकांत सोनवणे यांनी दलित स्त्रीवादी, आदिवासी, तृतीयपंथी कृषी, दिव्यांग, अशा विविध समाजघटकांच्या साहित्य प्रवाहांची अभ्यासपूर्ण मांडणी केली. डॉ. विजय लोहार यांनी सांगितले, की जगातील काळ्याकुट्ट अंधकार पसरलेल्या काळात साहित्यातील नवे प्रवाह दिशादर्शक ठरणारे आहेत. सत्राचे डॉ. आफाक शेख यांनी सूत्रसंचालन केले. डॉ. राहुल संदानशिव, प्रा. सुनील पाटील यांनी आभार मानले. उपप्राचार्य राजेंद्र देशमुख, प्रा. डॉ. एम. एस. पाटील, प्रा. के. बी. पाटील, प्रा. इंदिरा पाटील आदी उपस्थित होते.

दैनिक लोकमत २९ मार्च २०२३

डॉ. बिसेन यांनी केले आवाहन

संस्कृती टिकवण्यासाठी प्राध्यापकांनी योगदान द्यावे

प्रतिनिधी | जळगाव

अलीकडे काही पाश्चात्त्य संस्कृती इथल्या कुटुंबसंस्थेवर घाला घालताना दिसत आहेत.

अशा परिस्थितीतून बाहेर पडण्यासाठी व भारतीय संस्कृती टिकवण्यासाठी नवीन साहित्यिक आणि साहित्य प्रवाहांची भूमिका निर्णायक ठरणारी आहे. त्यासाठी प्राध्यापकांनीही योगदान दिले पाहिजे, असे आवाहन नांदेड येथील स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ येथील प्र-कुलगुरू डॉ. जोगेंद्रसिंह बिसेन यांनी केले.

महाराष्ट्र राज्य हिंदी अकॅडमी, मुंबई व नूतन मराठा महाविद्यालयातर्फे राष्ट्रीय हिंदी व मराठी परिषद झाली. या वेळी महाराष्ट्र राज्य हिंदी साहित्य अकॅडमी सदस्य डॉ. सुनील कुलकर्णी, डॉ. पुरुषोत्तम पाटील, कवयित्री बहिणाबाई चौधरी विद्यापीठाचे व्यवस्थापन परिषद सदस्य राजेंद्र नन्नवरे, अमोल पाटील, संस्थेचे संचालक महेंद्र भोइटे, प्राचार्य डॉ. एल. पी. देशमुख आदी उपस्थित होते. प्रास्ताविक प्रा. डॉ. अविनाश बडगुजर यांनी केले. डॉ. विजय लोहार यांनी अध्यक्षीय मनोगत केले.

यांनी मांडली आपली भूमिका : परिषदेत दुसऱ्या सत्रात प्रा. डॉ. फुला बागुल, डॉ. मिलिंद बागुल, तिसऱ्या सत्रात डॉ. शशिकांत सोनवणे यांनी आपली भूमिका मांडली.

दैनिक दिव्य मराठी २९ मार्च २०२३